

Trīs bērnu māmiņa **Naira Lācīte** ar ģimeni mīt Padurē un ar dzīvi laukos ir apmierināta:

„Te ir lieliski: dīķis pie mājas, var peldēt, sauļoties. Nevajag nekādas jūras.”

➔ 5. lpp.

Ceļojums uz Kaļiņingradu: ieskats Krievijā sešu stundu brauciena attālumā.

➔ 6.-7. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 121
(11 503)

Vai Kuldīga un Skrunda pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. ➔ 2., 3. lpp.

Pirmdiena, 2019. gada 21. oktobris

Vēlreiz izmaiņas novados – varbūt

Pagājušo trešdien Skrundas novadā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce atbildēja uz iedzīvotāju jautājumiem, ko administratīvi teritoriālā reforma dos.

Skrundas novada iedzīvotāju tikšanās ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Juri Pūci notika dienu pēc valdības lēmuma atbalstīt pēdējās izmaiņas ministrijas sagatavotajā administratīvi teritoriālās reformas likumprojektā.

Tagad tiek piedāvāts izveidot 39 vietvaras, saglabājot piecas republikas pilsētas un neskarot četrus novadus. Uz Skrundu izmaiņas neattiecas, jo, kā jau plānots, reformu sākot, tā un Alsunga tiks pievienota Kuldīgas novadam. Līdz ar to jaunveidojamais novads teritorijas ziņā būs 11 lielākā pašvaldība valstī (platība – 2505 km²), savukārt iedzīvotāju skaita ziņā (28 tūkstoši) – 25.

Tikšanās laikā iedzīvotāji vairākkārt piesauca Saldus novadu, kurp skrudenieki visvairāk brauc pie ārstiem, strādāt, mācīties, iepirkties un kārtot citas lietas. Uz jautājumu, vai līdz reformas pabeigšanai iespējamas vēl kādas

izmaiņas, J.Pūce atbildēja, ka tas nav izslēgts.

Administratīvo iedalījumu galīgi izlems Saeima. Ministrija izpildījusi martā doto uzdevumu reformas likumprojektu sagatavot pusotru mēnesi agrāk, līdz ar to parlamentam ir papildu laiks diskusijām. Ministrs norādīja, ka deviņos mēnešos, kopš stājies amatā un ķēries pie reformas, bijušas neskaitāmas tikšanās ar pašvaldībām, dažāda līmeņa speciālistiem un iedzīvotājiem. „Grūti prognozēt, vai Saeimā varētu tapt lēmums par vēl kādu novadu,” viņš teica. „Vispareizākā atbilde būtu *varbūt*. Bet tā varbūtība nav virs 50%.” Jautājums par pievienošanu Saldus no-

vadam vēl tikšot izvērtēts pēc kritērijiem likumprojektā.

Skaidrojot reformas vajadzību, ministrs uzsvēra, ka pašreiz resursi tiek tērēti neefektīvi. Lieluma ziņā pašvaldības ir ļoti atšķirīgas, nevis līdzīgas kā lielākajā daļā Eiropas. Līdz ar iedzīvotāju skaita samazināšanos pieaug plaša starp lielajiem un mazajiem novadiem, kā arī izdevumi pašvaldību uzturēšanai, jo mazajām tāpat jāizpilda visas likumā noteiktās funkcijas. Par to naudu var pakalpojumus iedzīvotājiem uzlabot.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Ivandes muižā jauns nomnieks.

Uzņēmējs, Cēsu patriots un deputāts Renārs Sproģis sola muižai citādāku dzīvi.

➔ 4. lpp.

Trešdien, 23. oktobrī:

- Idejas sociālajai uzņēmējdarbībai.
- Teātris ir visur: Kuldīgā un arī Snēpelē.
- Pasaules Dabas fonda direktors Jānis Rozītis.
- Riteņbraucējs Viesturs Lukševics.

9 771407 1975024 43

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Iepirkties pie savējiem

Jolanta Hercenberga,
tālr. 63350568,
jolah99@gmail.com

Zemkopības ministrijas (ZM) pārstāvji Kurzemes novadu vadītājiem stāsta (par to rakstām 10. lpp.), ka Latvijas ekonomikas stiprināšanā potenciālu saskata pašpatēriņa saimniecībās – viensētās, kurās cilvēki daudz ko izaudzē pašu, varbūt arī radu un draugu vajadzībām, bet kas nākotnē varētu ko piedāvāt plašākam lokam un tā pelnīt. ZM plāno no nākamgad lauksaimniecībai paredzētajiem aptuveni 30 miljoniem eiro 14% atvēlēt šādu saimniecību attīstībai.

Visgudrāk ir atbalstīt vistuvāk dzīvojošos, tā šo vietu stiprinot.

Pozitīvi vērtējama ideja. Es to saredzu šādi: laukos dzīvo cilvēki, kuri savā saimniecībā ražo ievārījumus, konservus, zupu maisījumus, bišu produktus u.c. Viņi kā mazie ražotāji ir pietiekami nodrošināti, lai izvadātu bērnus uz skolu pilsētā. (Neloloju cerību, ka tuvākajos desmit gados Latvija būs tik bagāta, ka varēs skolas nelielam bērnu skaitam uzturēt laukos.) Un daudzviet arī mūspusē tā jau notiek: mājās tiek cepta maize, kūkas, cepumi, gatavoti gaļas

izstrādājumi, audzēti tomāti, kartupeļi, burkāni, kāposti, sīpoli, ķiploki, tiek vākts medus, dīķī aug zivis. Taču to pašu, ko saražo mūspusē dzīvojošie, protams, var iegādāties arī lielveikalos, bet tam bieži ir ārzemju izcelsme.

Būtiska ir sabiedrības izpratne, kā mēs katrs un visi kopā ar saviem pirkšanas paradumiem varam vietējo ekonomiku veicināt vai arī gremdēt. Protams, neiztikt bez tā, ko piedāvā ārzemju lielveikalu tīkli, un liela daļa mūsu naudas nonāk viņu kontos. Bet daļa var palikt arī kāda mūspusē dzīvojoša cilvēka maciņā, ja iepērkoties par to padomājām.

Ir daudz iemeslu, kādēļ labāk izvēlēties vietējās preces. Viens no tiem: mazie uzņēmumi un mājražotāji ir viens no Latvijas un arī novada vai pagasta izaugsmes stūrakmeņiem. Visgudrāk ir atbalstīt vistuvāk dzīvojošos, tā šo vietu stiprinot. Vietējie ražotāji un audzētāji ir tie paši, kuri vakarā tepat apmeklēs kafejnīcu, salabos zobus pie zobārsta, uzšūs apģērbu pie šuvējas, sakārtos matus pie friziera utt. Šādi naudu cirkulē mūsu pašu vidē un palīdz kopienai uzplaukt. Jāsaprot, ka apkārtējo labklājība vairo arī tavu labklājību.

PRECIZĒJUMS

Žurnāliste Inguna Spuleniece un turlavniece Ieva Zenta Žebeka-Šerbuka atvairina par dažiem pārprastiem faktiem sarunā, pēc kuras tapa raksts *Smags darbs un traka daba*. Ievas kundze satraukumā pārteikusies, ka ar vīru bijušas nesaskaņas un viņš meklējis citas sievietes: „Herberts bija labs un ļoti strādīgs cilvēks. Gribēju pateikt, ka viņam vajadzēja meklēt citu, jo es biju ļoti slimīga un pārāk daudz laika pavadīju darbā, bet viņš to nedarīja.” Sajaukts arī Herberta kunga māsas, jauka un devīga cilvēka, vecums – kundzei ir 88 gadi, nevis 92. Diemžēl arī sirsnīgā un emocionālā sarunā gadās vienam otru pārprast.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai Kuldīgā vide ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai vecākiem ar bērnu ratiņiem?

Aivars Brencis, pensionārs: – Domāju, ka situācija nav slikta. Daudz ir darīts, lai to uzlabotu. Tikai mēs par daudz aizraujamies ar akmeņiem vecpilsētā. Tas ir nevajadzīgi. Mazus bērnus, vecus cilvēkus un invalīdus tas aprūpina.

Ingūna Stirna, pašnodarbinātā: – Kā jūs domājat – pa bruģi ir viegli pabraukt vai nav? Arī ar augstpapēžu korpēm grūti paiet. Tomēr jāsaprot, ka tā ir vecpilsēta. Visas Kurzemes pārle. Diemžēl arī daudzus veikalos ar ratiņiem nevar tikt.

Kaspars Konstva, celtnieks: – Slikti pieejama. Ir tādas vietas, kas nav ērtas ne tikai cilvēkiem ar kustību traucējumiem, bet pilnīgi visiem gājējiem. Jelgavas un Skrundas ielas krustojumā vai arī pie veikala *Labais*, kas netālu no jaunā tilta. Trotuārus taisa tā, ka par cilvēkiem nav padomāts.

Gaida Cielava, skolas dežurante: – Es neesmu tam pievērsusi uzmanību, man grūti spriest. Bet, paskatoties, ka Liepājas ielā pie visiem veikaliem ir pakāpieni, skaidrs, ka tur iekļūt nevar.

Ilze Kudiņa, skolotāja: – Nav pieejama. Ir maz biroju un veikalu, kuros var iekļūt ar ratiņiem. Runājot ar pazīstamiem cilvēkiem, viņi saka, ka retas ir tādas vietas, kur var piezvanīt pie durvīm un tad kāds iznāk laukā. Bet ļoti daudz kur viņi vispār nevarot pakalpojumus saņemt bez citu palīdzības. Maz arī tādu izklaides vietu, ko var apmeklēt.

Ilze Vihmane, bērna kopšanas atvaļinājumā: – Es ar bērna ratiņiem braucu ikdienā, un šķiet, ka visur viss ir pieejams. Man problēmu nav. Vienīgi nepatīk tas, ka vecpilsētā akmens bruģis ir ļoti nelīdzens.

Jolanta Hercenberga, Lāsmas Reimanes foto

TRIS VIEDOKĻI

Kāds atbalsts vajadzīgs mazajiem lauksaimniekiem? GALVENAIS IR ZEME

1. IvetDāvis Mētelis, Padures zemnieku saimniecības *Dāvji* pārstāvis:

– Mazajiem lauksaimniekiem iespējas ir, bet pašiem aktīvi tās jāizmanto. Dīvos projektos Esmu saņēmis Eiropas struktūrfondu atbalstu ieguldījumiem materiālajos aktīvos lauksaimniecības attīstībā. Viens bija paredzēts tieši mazajiem, otrs – dažāda lieluma saimniecībām. Mūsējā ir vairākas ražošanas jomas,

bet lauksaimniecībā pamatā ir graudkopība – tai arī saņēmam atbalstu.

Lai mazais zemnieks varētu attīstīties, vajadzīga zeme – tā ir galvenais ražošanas līdzeklis. Otra nozare mums ir mežsaimniecība, līdz ar to varam ar ienākumiem dalīties. Jābūt blakus ienākumiem, citādi nevar zemi iegādāties – *Altum* tāpat vien šim mērķim naudu nedod. Jaunajiem ļoti grūti to iegādāties – atnākt no Rīgas

dzīvokļa un laukos sākt no nulles ir gandrīz neiespējami. Vajadzīgs kāds investors, starta kapitāls. Var sākt no mazumiņa, kā mēs to darījām, jo pats esmu audzis pilsētā. Pamazām piepirkām klāt. Vēl zeme ir nopērkama, bet ļoti grūti atrast labus laukus tuvu ceļam. Noma arī dārga. Nepārtraukti jāseko līdzi šim tirgum. Nepiekrītu tiem, kuri sūdzas, ka atbalsta nav. Pašam vairāk jādarbojas.

CITĀDI LAUKI KĻŪS VĒL TUKŠĀKI

2. Lana Daiga Mellere, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja vadītāja:

– Beidzot par to ir sākts nopietni domāt un kaut kas jau arī darīts. Mēs taču redzam, ka lauki kļūst arvien tukšāki – bez atbalsta mazās saimniecības izmirst. Kuldīgas novadā daudzas izmantoja iespēju rakstīt projektus, lai attīstībai saņemtu 15 tūkstošus eiro. Mēs tagad redzam, ka tās tiešām ir attīstījušās, tātad nauda nav iedota veltīgi. Daudzi jau raksta nākamās projektus.

Ja par to nedomāsim, laukos vairs nebūs dzīvības. Tāpēc atbalsts ir stratēģisks redzējums. Mazās ģimenes saimniecības

nodrošina iztiku sev, vieniem tie ir ienākumi papildus algotam darbam, daudzi reizēm dod darbu arī citiem. Konsultāciju centram prieks, ka nākamajā plānošanas periodā valsts izvērtējusi vajadzības un stratēģiskajā plānā lielu nozīmi piešķirusi mazajām saimniecībām. Manuprāt, jau tie 15 tūkstoši eiro iepriekšējā periodā mazajiem lauksaimniekiem deva pamatu ticēt, ka atbalsts būs arī turpmāk. Daudzas jaunas ģimenes no pilsētām, tai skaitā no Rīgas, jau pārcēlušās uz laukiem vai domā to darīt. Tām ir jaunas idejas. Laukos dzīvojošajiem šķiet, ka lauksaimniecības nozares ir tradicionālā graudkopība vai

lopkopība, un viņi neuzdrošinās to mainīt. Bet pilsētnieki izdomā jaunu nišu – atrodo, ko var izaudzēt pat nelielā platībā. No *Altum* programmas var saņemt kredītu zemes iegādei, ar Eiropas Savienības fondu atbalstu tagad var iegādāties lietotu tehniku, bet kādreiz tā nebija. Pabraukājot pa ārvalstīm, lielo tehniku nemaz tik daudz neredz. Daudz mazu saimniecību strādā ar maziem, lietotiem traktoriem.

Vēl būtu vajadzīgs atbalsts mājokļa iegādei, citādi tiem, kuri no pilsētām nāk uz laukiem, nav, kur dzīvot. Tas ir būtisks traucēklis. Esam ministrijai to ierosinājuši – ceram, ka sadzirdēs.

PĒDĒJĀ BRĪDĪ

3. Agita Hauka, Latvijas Zemnieku federācijas valdes priekšsēde:

– Desmit gadus esam par to runājuši un cīnījušies, tad nu tagad valsts sapratusi viduslāņa nozīmi laukos. Beidzot saprasts, ka Latvijā tieši mazā un vidējā uzņēmējdarbība ir mugurkauls. Izskatās, ka šie jautājumi cerīgi virzās uz priekšu. Mums jau laukos vēl ir mazas saimniecības – jaunie nāk atpakaļ, bet igauņiem vairs

nav. Tāpēc labi, ka pēdējā brīdī ir sākts to darīt. Vēl gan nevaram būt pilnīgi pārliecināti, vai atbalsta solījumiem sekos reāla rīcība vai arī tās ir tikai runas. Taču tas ir tik daudz publiski izskanējis, un arī lauksaimnieku organizācijas skatās, lai tas tiktu izpildīts. Nedrīkst iemigt un domāt, ka nu viss būs kārtībā.

Jāņem vērā, ka naudu tāpat vien jau nedos. Līdz šim pie mums tika noniecinātas nepil-

nā laika saimniecības, kādas ir visā pasaulē. Ģimene strādā savā saimniecībā, varbūt tikai viens vai pat arī tas tikai pus-slodzi, jo cilvēkam ir cits algots darbs. Tomēr mazajā saimniecībā kaut kas tiek ražots pašu iztikšanai un arī pārdots. Tur dzīve piepildīta ar jēgu. Mums pašreiz tas kaut kā pazudis un liekas, ka jēga ir tikai naudā.

Daina Tafelberga

Rāte dzied Gruzijā

Milzumu iespaidu, saikni ar jauniem draugiem un daudz pozitīvu emociju no Gruzijas mājās atvedis Kuldīgas kultūras centra kamerkoris *Rāte*.

Kopā ar novada domes delegāciju, ko vadīja kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa, koris ar diriģentu Andi Grozu piedalījās sadraudzības pilsētas Mchetas lielākajos reliģiskajos svētkos – Mchetoba ir oficiāli svētki arī visā valstī. Epicentrs ir Svetichoveli – Gruzijas galvenā katedrāle, svētkoļojumu mērķis. *Rāte* dziedāja svētku pasākumos un rīta televīzijas reportāžā, kas translēta visā Gruzijā.

Kuldīgas dziedātāji kāpa arī uz Mchetobas lielās skatuves, kur līdztekus gruzīnu mūzikai skanēja latviešu tautasdziesmu apdares. Uz šiem svētkiem vienmēr tiek aicinātas sadraudzības pilsētu delegācijas. Kuldīdznieki ar tām iepazīs Mchetas pašvaldības rīkotajās vakariņās.

Gruzijas Nacionālais folkloras centrs un tā pārstāve Tea Kasaburi *Rātei* bija sarūpējusi iespēju uzstāties arī Tbilisi luterāņu baznīcā un Rustavi pilsētas teātrī. T.Kasaburi vairākkārt viesojusies Kuldīgā, ar savu ansambli piedalījies burdona festivālā Alsungā. Luterāņu baznīcā tika atskaņota lielākoties latviešu komponistu garīgā mūzika, klāt bija arī Gruzijas latviešu biedrības *Ave sol* pārstāvji un tās agrākā vadītāja Regīna Jakobidze,

Kamerkoris *Rāte* Mchetas centrālajā laukumā īsu brīdi pirms Mchetobas svētku rīta translācijas Gruzijas televīzijā. Tiešraidē koris dziedāja *Bēdu, manu lielu bēdu*.

kura ļoti veicinājusi abu valstu kultūras kolektīvu viesošanās. Interesanti, ka šajā baznīcā dievkalpojums notiek trīs valodās vienlaikus: vācu, krievu un gruzīnu.

Savukārt Rustavi *Rāte* dziedāja draudzības koncertā kopā ar vietējo vīru ansambli un bērnu kori. Bija pieņemšana pie pilsētas mēra un pašvaldības vadītāja, bet vakariņās kuldīdznieki sadziedājās ar Rustavi vīru ansambli, kas pie mums viesojies

2007. gadā. Savukārt 2011. gadā, kad Mchetas un Kuldīgas draudzības līgums tika atjaunots, mūsu Pilsētas svētkus kuplināja Mchetas ansamblis.

D.Reinkopa uzsver, ka Mchetas un Kuldīgas draudzība oficiāli dibināta jau 1983. gada oktobrī un ar nelieliem pārtraukumiem 90. gadu vidū saikne uzturēta visu šo laiku.

Iveta Grīniņa, kora *Rāte* arhīva foto

Pastaigu taku Apeirons atzīst par ērtu

Kurzemes plānošanas reģiona (KPR) pārstāvji kopā ar invalīdu un viņu draugu biedrību *Apeirons* pārbaudījuši Skrundas pastaigu taku un secinājuši, ka cilvēkiem ar īpašām vajadzībām tā ir ērta.

Invalīdu un viņu draugu biedrība *Apeirons* Skrundā apskata tūrisma objektus un vienlaikus pārbauda, kā Ventas pastaigu taku var izmantot cilvēki ar kustību traucējumiem.

Mazliet vairāk par puskilometru garā grantētā taka Skrundā gar Ventas krastu no Saldus un Ventas ielas krustojuma līdz Rūpniecības ielai atklāta pirms nepilniem diviem gadiem. Tā ir 1,80 m plata, ceļā ierīkotas vairākas atpūtas vietas, kā arī tiltiņš pār gravu. Tā bija pirmā taka Kurzemē, kas izbūvēta KPR īstenotā Latvijas–Lietuvas sadarbības programmas projektā *Dabas tūrisms visiem*. Tagad līdzīgas ir vēl sešos novados. Pagājušajā gadā tā pagarināta līdz Ventas kalnam, blakus izveidota sajūtu taka, kas domāta pastaigai ar basām kājām. Tas darīts par pašvaldības naudu.

Jau sākumā vieta bija gan ērti izbraucama ar bērnu ratiņiem, gan pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tomēr KPR uzaicināja *Apeironu* to vēlreiz pārbaudīt, vienlaikus dodot iespēju paviesoties Skrundas novadā un apskatīt *Andžēnu staciju*. Kā atzina pašvaldības vadītāja Loreta Robežniece, viesi nav teikuši nevienu sliktu vārdu. Turklāt vēl viens jaunums: septembra nogalē Ventas takā ierīkota sausā tualete, un tā ir viena no pirmajām jaunajā projektā *Dabas pieejamība visiem*, ko ievieš KPR. Tā ir ērta cilvēkiem ratiņkrēslā, jo veidota pēc *Apeirona* ieteikumiem. Šogad paredzētas vēl divas tādas tualetes: Būšnieku ezera takā Ventspilī un Zirgu salas takā Liepājā.

Daina Tāfelberga
Alises Lūses arhīva foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Zog naktī, iekļūstot telpās

No 11. līdz 17. oktobrim Valsts policijas (VP) Kurzemes reģionālās pārvaldes Kuldīgas iecirknī reģistrēti 87 notikumi. Sākti vairāki kriminālprocesi par zādzībām.

Iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis stāsta: „Kuldīgā un arī novadā ir bijušas vairākas zādzības, kurās diennakts tumšajā laikā iekļūts saimniecības ēkā, veikalā un vairākās citās telpās un izdarītas zādzības. Divi kriminālprocesi sākti par miesas bojājumu nodarīšanu. Viena lieta – par zādzību no tirdzniecības vietas.”

Vienpadsmit administratīvā pārkāpuma protokolu uzrakstīti par sabiedriskās kārtības pārkāpumiem un 85 administratīvie protokoli – par ceļu satiksmes pārkāpumiem. Divi vadītāji aizturēti alkohola reibumā.

Uzklausīja Jolanta Hercenberga

MEDIĶI ZIŅO

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe Baiba Būvmeistere.

Visvairāk sadzīves traumu

Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā no 11. līdz 18. oktobrim mediķi devušies uz 66 izsaukumiem. Slimnīcā nogādāti 30 pacienti, no tiem trīs bērni. Divas sievietes un septiņi vīrieši bijuši reibumā. Viens cilvēks cietis, braucot ar transporta līdzekli, bet septiņi traumas guvuši sadzīvīskos apstākļos.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

NUMURA CITĀTS

Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs Jānis Grasbergs Kurzemes pašvaldību vadītājiem stāsta par mencu zvejas aizliegumu Baltijas jūrā: „Nav vainojami zvejnieki, ka par daudz nozvejojuši. Mums katram jāpadomā, kas nonāk jūrā: kādus tīrīšanas līdzekļus lietot, cik bieži mazgājam mašīnas, ko aizpludinām kanalizācijā.”
Ineses Slūkas zīmējums

Viss mūžs tikai nostrādāts

Pauciņu saimniece Emīlija Tēvaine 93. dzimšanas dienā.

„Te esmu piedzimis, te savās vecāku mājās nodzīvojis un no Īvandes kāju ārā neesmu izspēris!” tā kurzemniekiem raksturīgajā stilā saka *Pauciņu* saimniece Emīlija Tēvaine, kurai šomēnes aprit 93 gadi.

KALPU MĀJĀ

Pauciņi muižas laikā bijusi kalpu māja. „Te dzīvojušas sešas ģimenes,” stāsta Emīlija. „Mans vecaistēvs bijis kalps, te dzimis mans tēvs Andrejs. Viņš apprecēja manu mammu Alīsi, un tā es arī te rados. Rā, nu, kad muižu dalīja ārā, tad kalpiem atdeva šo māju. Kaut kā beigās mans tēvs palika te kā vienīgais saimnieks.

Es ģimenē visus darbus iemācījos. Gan sieviešu, gan vīriešu bija

jādara. No sešu gadu vecuma sāku govīs slaukt. Kara laikā bija jāiet bunkurus taisīt un visiem jāstrādā vienādi. Neskatījās, vai esi meitietis vai puisietis. Kad ienāca krievi, tad bija visiem jāiet mežā cirst. Norma katram jāizpilda. Man toreiz bija 20 gadi, abi ar tēvu kopā gājām. Man bija arī divi brāļi. Vecākais – Miķelis – nomira, bet jaunākais – Rūdolfs – aizgāja karā un vairs nepārnāca.”

BIJUSI VIENĀ EKSKURSIJĀ

Līdzko nodibināts kolhozs, Emīlija sākusi strādāt par slaucēju un tā līdz pat pensijai. Apprecējusies ar vīru Alfredu, bet 1996. gadā viņš miris. Izaudzinājuši dēlus Jāni un Kārli, arī tie dzīvo *Pauciņos*, bet savas ģime-

nes abiem neesot.

„Viss mūžs ir tikai nostrādāts. Es neko citu nav darījis,” saka Emīlija. „Pa laukiem vien esmu sities. Kādas reizes uz Kuldīgu esmu aizbraucis, bet bieži nesaņāk. Jāstrādā. Ballītes arī nebija bieži – retu reizi uz kādu aizgāju. Vienu reizi mūžā – tas bija kolhoza laikā – biju ekskursijā uz Siguldu. Tad arī Rīgu redzēju. Vairāk ne. Tad tik pa mājām. Te pat ir labi. Ko blandīsies apkārt? No 85 gadu vecuma es vairs neko nevaru padarīt, jo sāp kājas. Sāku iet ar nūju. 89 gados salauzu gūžu, un nu paiet vēl grūtāk. Kas man arī būtu jādara?! Paklausos radio. Pirmajā programmā visus raidījumus zinu.”

Jauns līgums par muižas nomu

Līgumu par Īvandes muižas iznomāšanu uz desmit gadiem Kuldīgas novada pašvaldība parakstījusi ar uzņēmēju Renāru Sproģi, kurš Cēsīs rosinājis dažādus patriotiskus pasākumus un ir arī Cēsu novada domes deputāts.

VIETAJĀ BŪT PUBLISKAI

A. Buka skaidro, ka vēl tiek saskaņots sadarbības līgums, kurā paredzēts, ka muižas lielajās zālēs pagasta pārvalde arī turpmāk varēs rīkot piecus pasākumus gadā un reizi nedēļā iedzīvotāji varēs izmantot sporta zāli, kurā nodarbības notikušas līdz šim. Āra trenāžieri un sporta laukums joprojām paliek pašvaldības pārziņā. Līgums paredz, ka apsaimniekotājam ēka jāuztur tehniskā kārtībā un arī jāuzlabo saskaņā ar Būvniecības valsts kontroles biroja atzinumu. Uzņēmējs esot apstiprinājis, ka plāno iegādēties ieguldījumus. Ir arī nosacījums, ka muižā jāriko publiski pasākumi, lai tā neizveidojas kā slēgta teritorija. R. Sproģa ideja, kā muižu izmantot, izpilda arī nosacījumu, ka nomniekam jāpieņem jauni tūrisma pakalpojumi, kādu novadā un Kurzemē nav.

IECERE VEIDOT KO MULTIMEDIĀLU

R. Sproģis stāstīja, ka vēlas, lai muiža sāk citādāku dzīvi nekā līdz šim: „Saimniecības ēkā, kurā nav sporta zāles, vēlamies izveidot multimediju. Mums no jūnija ir pieredze Cēsīs. Pils rietumu tornī vienā stāvā sienas, griesti un grīda ir kā ekrāns. Esam šo zāli atdzīvinājuši, lai parādītu Livonijas pils vēsturi 800 gadu griezumā. Izvērtējot iepriekšējā un šīgada statistiku, redzams, ka multimedijai piesaistījis tūristu plūsmu. Tas ir veids, kā 21. gadsimtā par vēsturi var pastāstīt interesanti. Rīgā tādu veidojam Melngalvju

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa ar Cēsu uzņēmēju Renāru Sproģi paraksta līgumu par Īvandes muižas iznomāšanu.

nama iznomātajā daļā. Īvande varētu būt trešā vieta, kur kaut kas tāds tiek realizēts. Ar mums strādā, mūsaprāt, Latvijas spēcīgākie cilvēki satura radīšanā un tā tehniskajā apstrādē. Tāpēc mēs ticam, ka Īvande šāds projekts būs ļoti liela pievienotā vērtība.

Muižas kungu mājā plānots darboties daļēji kā līdz šim, lai aktīvajā sezonā telpas būtu noslogotas tuvu 100%. Tie var būt pasākumi izīrētās telpās un arī mūsu pašu rīkoti. Gatavojamies ieguldīt arī ēku uzlabošanā. Izvērtējot prioritātes vēl pirms speciālistu iesaistes, jau zinām, ka steidzamāk nauda jāiegulda klētī, kur no mitruma izpūvusi jumta konstrukcija.”

„ESAM AR AMBĪCIJĀM”

R. Sproģis Īvandes muižu apsaim-

niekošot kopā ar kompanjonu, reklāmas nozarē ilgi strādājušo Ivo Valdovski: „Mums ir kopīgs uzņēmums, kam ir lielas ambīcijas.” I. Valdovskis papildina: „Klētī mēs redzam kā vietu, kurā ar laiku varētu būt dažādi piedāvājumi garāmbraucošo tūristu plūsmai. Cilvēki varēs noskatīties multimediju šovu, padzert kafiju. Ja būtu atjaunota taka ap dīķiem, varētu to izstaigāt. Domāsim, ko vēl piedāvāt, lai cilvēkiem būtu iemesls tur uzkavēties ilgāk un arī atstāt savu naudiņu. Bet nepieciešami milzīgi ieguldījumi.”

Pie līguma parakstīšanas klāt bija arī rīdziniece Sabīne Štelmane, kurai viesmīlības nozarē un tūrismā esot 25 gadu pieredze un kura šo jomu varētu vadīt Īvandes muižā.

Pārvalde – dienvidu spārnā

Līdz ar Īvandes muižas iznomāšanu pagasta pārvaldes telpas turpmāk atradīsies dienvidu spārnā.

Četrās telpās darba vietas iekārtotas lietvedei, sociālajai un bāriņtiesas darbiniecei un bibliotēkai. Ir arī personāla atpūtas telpa, caur kuru jāiet uz bibliotēku.

Pārvaldes vadītāja Anda Upleja stāsta, ka telpu maiņas dēļ pakalpojumi iedzīvotājiem

nemainās. Pašvaldībai bijis svarīgi, lai arī turpmāk muižas lielajās zālēs var rīkot pasākumus. Citas lielākas telpas Īvandē neesot. (Pagasta pārvaldei vēl pieder dzīvojamās ēkas *Upītes* un *Mazīvande* un daļa no *Atpūtām*, kurās ir feldšerpunkts.) Sporta zālē ir trenāžieri, kas iegādāti par projekta naudu, un esot svarīgi ar jauno nomnieku vienoties arī par tās izmantošanu.

Ieeja Īvandes pagasta pārvaldē turpmāk būs ne vairs pa centrālajām durvīm, bet no sāniem muižas dienvidu korpusā.

Vienā jaunajā pagasta pārvaldes telpā iekārtota atpūtas istaba.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Sieviete laukos. Naira Lācīte

Tagadējā padurniece NAIRA LĀCĪTE atzīst, ka šajā pusē pazīst tikai vēl vienu vārdamāsu. Vārds, ko izvēlējies tēvs, viņai patīk. Arī dzīve šeit, savā pagastā.

Kā tiki pie tik īpaša vārda?

To izvēlējās tēvs, jo bija izlasījis kādā romānā. It kā nozīmējot *mana mīļotā* vai ko tamlīdzīgu. Mammai gan nav patīcis, jo skaņa šķitusi līdzīga sairai – meneveidīgai Atlantijas zivij. Man tas patīk tieši tādēļ, ka rets. Ierēdņi pie tā nav pieraduši un reizēm dēvē par Vairu vai vēl kā.

Esmu dzimusi Madonas pusē, 9. klasi pabeidzu Jaunkalsnavā, pēc tam Viļānu arodskolā trīs gadus apguvu šūšanas meistariību. Dzīvoju pie tēva māsas Preiļos, kur nedaudz apguvu arī latgališu valodu. Skolu beidzot, diplomdarbam izvēlējos mēteli, lai dabūtu labāku atzīmi. Tikai neprasiet, lai kaut ko jums uzšūju, – par to negribas vairs pat domāt!

Kā nokļuvi Kurzemē?

Vecāki jau bija šķīrušies, tēvs – pārcēlies uz dzimto Kurzemi. Pabeigusi arodskolu, septembrī ieradās pie viņa. Bija grūti atrast jebkādu darbu – gāju uz *Staburadzi*, bet tur atbildēja: „Ja izmācījies par šuvēju, tad arī strādā par šuvēju!” Tolaik reti kuram izdevās strādāt profesijā. 1996. gada janvārī sāku strādāt šūšanas ražotnē *Top Print*. Tajās sienās esmu nostrādājusi jau 16 gadus. Lai apgūtu pilnu vidusskolas kursu, iestājos Kuldīgas vakarskolā, kur vajadzēja piemācīties vēl gadu.

Kas atveda uz Paduri?

Iepazīnos ar Daini (Bušmani – aut.), un izveidojās ģimene. Man bija kādi 25 gadi, kad atnācu šurp. Piedzima bērni, pārcēlos dzīvot dzīvesbiedra ģimenē. Dainis spēlēja futbolu *Padures kausā*. Tolaik bija foršas sportistu balles ar klātiem galdiem, ar autobusu mūs veda uz svinībām Īvandes muižā. Kur vēl labāk!

Gribēju dēlu nosaukt par Bruno, bet ģimenei bija iebildumi, jo viens Brunis mūsu mājā jau dzīvoja. Viņš, starp citu, iemācīja Dainim remontēt televizorus. Man patika arī vārds Mārcis, un tā pirmdzimtais tika pie šī vārda. Pēc divarpus gadiem pieaicās otrs bērniņš, kuram vārdu izvēlējās Dainis. Man pret vārdu Marta nebija nekas iebilstams. Dzīvesbiedrs kokapstrādē nopelnīja pietiekami, lai es sešus gadus varētu pavadīt ar bērniem.

Kā bija dzīvot laukos ar diviem bērniem?

Savā ģimenē biju vienīgā, tādēļ varēju noskatīties, kā tas ir, kad ar otru jācīnās par gardāko kumosīņu vai labāko vietu mašīnā. Vajadzēja izvadāt bērnus uz

Mārcis, Marta, Estere un Naira.

skolu, pulciņiem, jauniešu teātri *Focus*. Sabiedriskais transports pagastā nav piemērots jaunāko klašu audzēkņiem. Liels paldies kaimiņiem, kuras bieži savā mašīnā paņēma arī manus bērnus! Tiem, kas dzīvo daudzdzīvokļu namos, jābūt draudzīgiem: ja sakašķēsies, nebūs jau, kur palikt, – tik un tā katru dienu tas cilvēks jāstāp, un negatīvās emocijas nezudīs... Padurē dzīvot ir lieliski: dīķis pie mājas, var peldēt, sauloties, nevajag nekādas jūras. Kad svinējam Mārča 15. jubileju, ar supa dēļiem braucām pa dīķi.

Bija tik jautri!

Četrus gadus vadu auto. Gan teoriju, gan braukšanu nokārtoju pirmajā reizē. Dainis tūlīt man nopirka mašīnu, lai varu pati braukt uz darbu un vadāt bērnus. Drīz arī bija ugunsdrošības,

kad pie Ozolbirzs kā no gaisa nokrita stirna... Nepagāja ilgs laiks, kad līdzīgs gadījums... Bet vakar vanags vējstiklā ieplanēja: kā cēlās no ceļmalas, tā pret logu! Nodomāju: „Šausmas, tūlīt taču tehniskā apskate, bet par laimi stikls vesels.” Marta arī sauca: „Re, kur viņš aizlido!”

Vai gadījies izbraukt kaut kur tālāk?

Tagad, kad Dainis Nīderlandē strādā uz augstceltnēm, esmu spiesta gan uz Rīgas lidostu braukt, gan Mārci uz stomatoloģisko poliklīniku vadāt. Pirmoreiz, no lidostas projām braucot, nomaldījos, bet tad atgriezos un, pirmo uztraukumu pārvarējusi, atradu pareizo ceļu. Tā cilvēks iegūst pieredzi, jo ceļā jau visādi var gadīties. Dainim ar pārinieku Nīderlandē uz *autobānu*, kur nedrīkst apstāties, mašīna sanīkojās. Tad citi latvieši, pēc numura tautiešus atpazīnuši, apstājās palīdzēt. Nevar teikt, ka latvietis otram nelaimē nepalīdzēs.

Ko dari brīvajā laikā, ja tāds gadās?

Pa sestdienām pabeidzu mazo uzņēmumu vadītāju programmu, jo savā darbā neredzēju izaugsmes iespējas. Par izglītību pati maksāju gandrīz pustūkstoti gadā, bet, tikko ieguvu diplomu, aizgāju dekrētā. Nekad nedomāju, ka man būs trīs bērni, bet kāds tur, augšā, lēma citādi. Oktobrī Esteri būs jau gadiņš. Viņa ir mans lielākais vaļasprieks. Šoreiz bija mana kārta izvēlēties vārdu. Liepājas slimnīcā palātas biedrene bija Estere (ebreju valodā – zvaigzne). Nevienu citu Esteri nezinu, vārds patika, un nu man ir Estere, saīsinot – Ezītis. Saka: ja bērniem vecuma starpība ir vairāk nekā desmit gadu, jaunākais kļūst tikpat kā par vienīgo.

Man patīk uz mežu sēnēs aiziet. Šogad esmu jau desmit spaiņus gailēņu salasījusi. Mēs ar vīramāti Gaidu uz maiņām apstaigājam savas sēņu vietas. Mēģināju iet arī ar lielajiem bērniem, bet viņiem ātri apnīk. Otrs vaļasprieks ir dārziņš – pat tomātu stādus izaudzēju pati.

Nākotnē gribu iemācīties pīt klūdžiņas. Zinu, ka materiālu sagatavot nav viegli, bet gan jau tikšu galā arī ar to. Kādreiz daudz adīju un tamborēju – gan bērniem, gan interjeram. Pagasta bibliotēkā bija pat mana rokdarbu izstāde *Martas cepures un citas mīlas lietas*. Tagad man tik daudz visa kā sadāvināts, ka domāju – pie adāmatatām ilgi vairs neķeršos. Padures aušanas pulciņā *Andava* iestājos tādēļ, ka tas atrodas blakus mājā. Laikam jau esmu slinka... (*Pasmaida*.) Iepatikās pulciņa vadītāja un pārējās meitenes. Mums ir gan jaukas pasēdēšanas dalībnieču īpašumos, gan interesantas ekskursijas uz Pāci, Saldus novada kultūrvēsturiskajām vietām, Nīcu, Bārtu, Rucavu. Esmu gan Martai brunčus noaudusi, gan mazajās stellītēs sev jostu. Ir jau nopirkta dzijas Rendas brunčiem. Ja Estere laidīs, iešu atkal aust.

Kas interesē bērnu?

Mārcis teātrī vairs nepiedalās, lai gan vēlas kļūt par aktieri. Ceru gan, ka šī vēlme pāries. Viņa dzīvē parādījušās svarīgākas lietas, piemēram, internets. Puikam padodas tas, kas saistīts ar tehniku un datoriem. Tā kā pagastā darbojas teātra pulciņš, viņš var talantu attīstīt tepat. Domāju, ka varbūt arī pati varētu iesaistīties, bet Kārlis (režisors Kārlis Neimanis – aut.) teica: nav vēlams, ka mammas spēlē kopā ar bērniem.

Marta ir kautrīga. Viņa ar brāli bērnu un jauniešu centrā mācījās darboties ar mālu. Martas krūzītes un citus darbiņus ļāvām pagasta iedzīvotājiem aplūkot bibliotēkā. Tagad meita mūzikas skolā mācās sitamo instrumentu spēli. Žēl, ka tik bieži mainās skolotāji! Viņa vēlas iegūt bungu trenāzieri. Tas jau nekādus miljonus nemaksā, un tētis tik daudz ārzemēs nopelna. Martai patīk arī fotografēt – sanāk labas bildes. Bet viņa grib būt bērnodārza audzinātāja, Ēnu dienā ēnoja bijušo audzinātāju *Ābelītē*. Esteri es gribētu sūtīt dejot *Starinā*, bet tam vēl laika gana.

Ko darīsi ar Rendas brunčiem?

Kaut vai Jāņos varu uzvilkt. Kad tik grezni brunči mugurā, nemaz vairs negribas pāri ugunskuram lēkt, lai ar dūmu smaržu nepiesūcas. Vairākus gadus mums izveidojusies ģimeņu kompānija. Braucām kulturāli atpūsties uz Liepāju, Rīgā apmeklējām Gaismas pili, Medicīnas vēstures muzeju, Mākslas muzeju un citus slavenus objektus. Pavadām lieliskus Jāņus tautiskā stilā ar dziesmām un dejām. Meklējam *šātes* un piedalāmies. Uzvelkam pūdeli kādā draugu sētā, mācāmies pīt vaiņagus. Jo vecāki kļūstam, jo vairāk gribas to tautiskumu.

Vai mājās ir mīldzīvnieki?

Bērni ļoti iekāroja kāmišus. Kuldīgā nebija dabūjami, tādēļ rīkojām *ekspedīciju* uz Saldu. Lai kāmišis nejustos vientuļš, nopirkām divus kopā ar būrīti un barību. Drīz atklājās, ka tas ir pārītis, turklāt ļoti auglīgs. Nācās izšķirt, bet bērniņus atdāvināt visiem, kuri tik vēlējas. Pārējos ļoti labprāt pieņēma zooloģiskais *Rimi* telpās. Tagad palicis tikai viens, jo kāmiša mūžs ir divi gadi.

Ļoti skumji, ka kādi cilvēki uzskata Paduri par piemērotu vietu, kur atbrīvoties no apnikušajiem dzīvniekiem. Centrā bieži uzrodas kaķi – labi kopti un draudzīgi. Viņus izmet pie stallīšiem, laikam domājot, ka tur tantiņa izslauks gotiņu, ielies pieniņu un tad viss minkānu bars priecīgi paēdīs. Lūdzu, nedariet tā! Nav vairs to mīļo tantiņu un nevienas gotiņas stallīšos...

Kas tev patīk savā pagastā?

Mani saista kultūras pasākumi – vienmēr cenšos piedalīties, apmeklēju koncertus muižā. Centos noorganizēt iedzīvotāju braucieni uz viesizrādi Ventspilī.

Esmu spēlējusi teātri Padures muižā *Leģendu nakts*. Skumji, ka padurnieki tik kūtri un neapmeklē pasākumus muižā. Tās īpašnieks lūdza mani reklamēt muižu gan *Meža ABC* laikā, gan Hercoga Jēkaba gadatirgū, un to labprāt arī darīju, piemeklējusi attiecīgu tērpu. Man patīk Padures mašīntalkā,

kur vairākus gadus vadu silķu cepšanas darbnīcu, lai gan pati zivis neēdu. Man ogļēs cepta silķe bija jaunums, ko iemācījos te, jo Madonas pusē tādu negatavo. Novēlu katram Latvijas pagastam atrast tādu pasākumu kā Padurei mašīntalku, kurā var palielīties ar visu labo un skaisto, kas te ir.

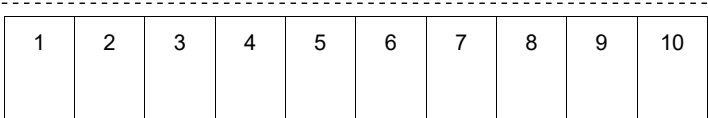
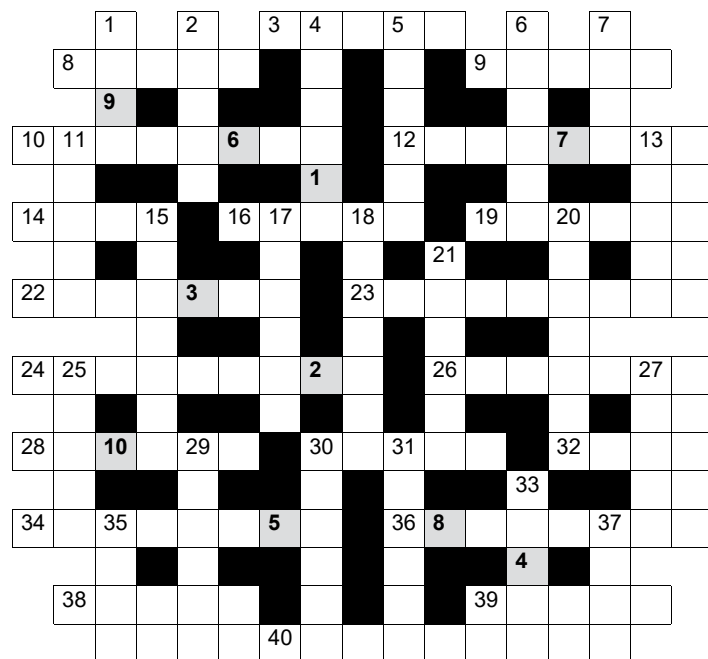
„Nav pareizi pavisam maziņu bērnu atdot sabiedriskajā audzināšanā.”

„Padurē dzīvot ir lieliski: dīķis pie mājas, var peldēt, sauloties, nevajag nekādas jūras.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Anda Straume.

Risinājumu gaidām līdz 23. oktobrim.

Horizontāli: 3. Mākslas veids. 8. Smalki līt. 9. Pasta sūtījumi. 10. Cilvēki, kas mīl savu dzimteni. 12. Šķidra zāļu forma – vairāku vielu šķīdums. 14. Klosters loceklis. 16. Apakšzemes ūdens dabiskā izteka virs zemes. 19. Pilsēta Vidzemē. 22. Ar gaļu pildītas klimpas. 23. Ar roku rakstīts teksts. 24. Suņu šķirne. 26. Strauja pāreja no viena kvalitatīva stāvokļa citā. 28. Izturīga viskozes šķiedra. 30. Latviešu aktieris ... Grāvelis (dz. 1980). 32. Darināt stellēs. 34. Militāriem mērķiem paredzēts kuģis. 36. Sprāgstviela. 38. Dieviete sengrieķu mitoloģijā. 39. Iepriekšējā dienā. 40. Brauciens ar transportlīdzekli no maršruta viena galapunkta līdz otram.

Vertikāli: 1. Līksmi dejojot. 2. Sakņaugis. 4. Tumši zila, kristāliska viela. 5. Dzīvnieks, kas dzīvo augsnē. 6. Suķe. 7. Ēdiens. 11. Apdzīvota vieta Dagdas novadā. 13. Prast kādu valodu. 15. Kļūt pilnīgi slapjam. 17. Darināt noteiktā veidā. 18. Cilvēki, kas nodarbojas ar tūrismu. 20. Galda piederums. 21. Kustināt šķidrumu traukā. 25. Latviešu aktrise (1961–2017). 27. Valkāt apģērbu. 29. Gadalaiks. 30. Spēcīgs, uz leju vērsts bumbas sitiens. 31. Nolūks. 33. Sīklopi. 35. Devīze. 37. Tādas, kas nav garas.

Pareizā atbilde: **TONITROFOBIJA** (bailes no pērkonā).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Turbīna. 5. Aragona. 9. Mieleš. 11. Upleja. 12. Kobolds. 13. Anaša. 17. Flote. 19. Elerons. 20. Vizīrs. 21. Garūta. 24. Asfalts. 26. Liesa. 27. Fauns. 31. Eremitis. 33. Ārtīgs. 34. Ernika. 35. Gametas. 36. Paravas. **Vertikāli:** 2. Unisons. 3. Bole. 4. Nasks. 6. Rause. 7. Gels. 8. Nojauta. 10. Dombra. 14. Ševlots. 15. Elbruss. 16. Antante. 18. Lektika. 22. Taloms. 23. Minerva. 25. Antīkva. 28. Vesta. 29. Iseta. 30. Sihe. 32. Unda.

Pareizi atbildējuši: Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Ojārs Silkans.

Pēc balvas redakcijā gaidām septembra uzvarētāju **Guntu Vācieti**.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē.

Oktobra, novembra uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens līdz kaulu smadzenēm?

Atbildes līdz 23. oktobra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde.

Ingars Neimanis skaidro: „Baltu reliģijā ozolu birzīs ir dzīvojuši dievi, tāpēc arī latviešu mitoloģijā un kultūrā ozoli ieņem īpašu vietu. Par ozola simbolismu latviešu kultūrā liecina salīdzinājumi *vīrs kā ozols, stalts kā ozols, stiprs kā ozols*. Tautasdziesmās un senajos ticējumos ozols simbolizē tautu dēlu un stipru vīru, tādēļ šūpuli, šūpuļa liksti un pirmās pirts slotas zēnam gatavo no ozola. Ozols ir mūsu tautas spēka un sīkstuma simbols, tāpēc teicienu *vīrs kā ozols* parasti saka par spēcīgu, staltu cilvēku. Šo teicienu bieži izmanto gan literatūrā, gan ikdienas sarunās, gan citās jomās.”

Anita Eglīte zina teikt, ka teiciens *vīrs kā ozols* ir arī lietuviešiem (*vyras kaip ažuolas*) un tas nozīmē *spēcīgs, stalts vīrietis*.

Konkursu atbalsta Micrec.lv
MICROFONA IERAKSTI
MICROREC
MICROPHONE RECORDS

MANA AIZRAUŠANĀS

Dejā izjust brīvību

Alise Gailīte mācās Kuldīgas Centra vidusskolas 12.v klasē, nākotni vēlas saistīt ar tiesību zinātnēm, studējot Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē, taču pašlaik prioritāte un aizraušanās ir dalība Tautas deju ansamblī *Venta*.

PĒC DEVIŅU GADU PAUZES

Deju gaitas Alise sākusi jau agrā bērnībā kolektīvā *Stariņš*, taču tas neesot bijis uz ilgu laiku, un hobijs pamests. Pagājuši deviņi gadi, kuros meitene sevi pilnveidojusi vieglatlētikā un volejbolā, taču doma par dejām saglabājusies. „Ja nemaldos, man bija 14 gadu. Jau kādu laiku apsvēru domu atsākt, taču nevarēju saņemt aiziet uz pirmo mēģinājumu,” Alise atzīst. Pašlaik viņa ceturto gadu dejo *Ventā*: „Ejot uz pirmo mēģinājumu, nevarēju iedomāties, cik ļoti iemīlēšu deju.”

Koncertos un festivālos iznāk uzstāties diezgan bieži – gan Latvijā, gan ārpus tās. „Pēdējā lielā uzstāšanās bija augusta beigās starptautiskā festivālā Turcijā. Tas bija neaizmirstams piedzīvojums,” saka Alise. Kolektīvs uzstājas arī pašu rīkotajos koncertos. Viens no vērienīgākajiem ir *Jaungada kokteilis* katru gadu janvāra sākumā. Bieži *Venta* piedalās arī citu kolektīvu pasākumos, un tas esot labs veids, kā iegūt draugus un pieredzi.

„Galvenais ir censties katru reizi nodejot arvien labāk, taču jāsaprot, ka perfekti nebūs nekad. Deja prasa lielu pacietību un sevis disciplinēšanu, un vienmēr jābūt gatavam izaicinājumiem,” pārliecinājusies Alise.

Alise Gailīte kolektīvā *Venta* darbojas četrus gadus un savu dzīvi bez dejas vairs nespēj iztēloties.

KĀRTĪGS IZAIČINĀJUMS

Atmiņu par laiku kopā ar *Ventu* esot ļoti daudz: „Grūti nosaukt vienu vispiļgtāko mirkli. Katrs mēģinājums un koncerts ar kaut ko ir īpašs, taču vismīļākās atmiņas, protams, ir ceļojumi un izbraukumi uz koncertiem.” Visvairāk meitene lepojas ar *Ventas* 55 gadu jubileju, jo tas bijis ne tikai skaists pasākums, bet arī kārtīgs izaicinājums. „Viens liels skrējieni no garderobes uz skatuvi. Dejojām ne tikai mūsu iemīļotākās tautas dejas, bet arī speciāli veidotu mūsdienas deju uzvedumu. Liels izaicinājums bija dažu minūšu laikā katram iznācienam nomainīt tautas tērpu.” Meitenes mīļākā deja ir *Kungi mani karā sūta*, kas uzrunā gan skatītājus, gan pašus dejojājus: „Tā ir tehniski sarežģīta, taču atraktīva un interesanta.”

Alise stāsta, ka, gatavojoties koncertiem, pavadītas neskaitāmas mēģinājumu stundas: „Parasti mēģinām ceturtdienas un piektdienas

vakaros, taču bieži deju zālē tiek pavadītas arī sestdienas. Pirms īpaši svarīgiem pasākumiem vai skatēm rīkojam divu trīs dienu nometnes, kad Kuldīgas kultūras centrā pavadām gandrīz visu dienu.”

JŪTAS LAIMĪGA

Dejošana Alisei arī ļāvusi sevi pilnveidot: „Vienmēr esmu bijusi kautrīga, taču deja devusi lielāku pārliecību par to, ko daru. Esmu kļuvusi fiziski un garīgi spēcīgāka, drosmīgāka un disciplinētāka.” Pēc garas un nogurdinošas dienas skolā tas sniedzot gandarījumu un uzlabojot garastāvokli: „Deja dod brīvību un vieglumu. Tas ir laiks, kad varu no visa atslēgties, domājot tikai par kustībām un soļiem. Dejojot esmu laimīga.” Vissarežģītāk esot iznest dejas stāstu, parādot to ne tikai ar kustībām, bet arī emocijām un sava veida aktierspēli. „Galvenais ir censties katru reizi to izdarīt arvien labāk. Svarīgi arī uzklaust kritiku no malas, jo kaut ko jau pats neievēro, un mājās pie spoguļa patrenēties, ja kaut kas neiznāk tā, kā gribētu,” saka Alise. Dejošana esot kas vairāk par vienkāršu aizraušanos. Tā neļauj ieslīgt rutīnā un bieži vien ir priori-

tāte attiecībā pret citām lietām.

SIRDĪ VIENMĒR VENTA

Pēc vidusskolas beigšanas Alise izlēmusi studēt Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē. Profesionāli viņa nedomā saistīt ar dejušanu, taču tā vienmēr paliks kā sirdslieta brīvajiem brīžiem. „Noteikti turpināšu to attīstīt kādā Rīgas kolektīvā. Vēl nezinu, tieši kurā, jo izvēle ļoti plaša. Bet, lai nu ko es izlemtu, sirdī vienmēr būs *Venta*.”

Meitenes lielākais atbalsts ir ģimene, kas palīdz virzīties uz mērķi un nepatodoties, kad ir grūti: „Deja prasa daudz spēka, atbildību un koncentrēšanos. Ja ir vēlme sākt dejojot, jāreķinās, ka tas prasīs ilgu laiku, smagu darbu un pacietību. Atceros pirmo mēģinājumu – pēc tā nodomāju, ka nekad to neieņemāšos.” Bet par spīti grūtībām šī nodarbe nākot par labu gan fiziskajai, gan garīgajai veselībai, tāpēc Alise iesaka pamēģināt: „Ir labi sākt kaut ko jaunu, jo nekad nezini, kā tas beigās izvērtīsies. Varbūt tas iepatiksies, varbūt ne, taču nepamēģinot neuzzināsi.”

Elizabete Rublāne
(Jauno žurnālistu skola)
Alises Gailītes arhīva foto

Ceļojumi dziesmām pa pēdām

(Sākums 30. septembrī. Turpmāk vēl.)

Zane Jančevska, Latvijas Nacionālā teātra aktrise, folkloras kopas *Ēdoles 'kist'* vadītāja
Indras Burkovskas arhiva foto

Otrais stāsts. Janis Burkovskis

Turpinu stāstīt par kuldīdznieka Jaņa Burkovska veikumu un muzikālajiem piedzīvojumiem. Bet stāstu par ārstu Ansi Bergmani, kurš 20. gadsimta 20. gados pierakstījis tautasdziesmas, kas tolaik dziedātas Ēdoles pusē, lasiet turpmāk.

AR KRĀŠNIEM NOSAUKUMIEM

Laikam jau cara armijas orķestrī pavadītais laiks lāvis atmiņā uzkrāt daudzas melodijas, jo biežajā nošu burtnīcā tās pierakstītas apmēram pusotrs simts. Kuras saglabājušās no zaldātu laikiem, kuras pierakstītas vēlāk, to grūti pateikt, bet melodiju nosaukumi ir krāšņi: gan valši *Žū-žū, lāča bērni* un *Latvju tautas valsis*, gan *Rudens ilgas*, gan *Zimņaja skazka (Ziemas pasaka)*. Tur atrodamas *Čigānu nometnes maršs*, maršs *Trakais vells*, dažādas polkas, kadriļas, reinlenderi, *padekatr*, franksēze, *padelboz*, *padespaņ*, *padepatiner*, *one-step* (danči, kas bijuši populāri 19.–20. gs. mijā gan pilsētās, gan laukos). J.Burkovska burtnīcā atrodama pat melodija ar nosaukumu *Dzer-sim, Romān, dzirkstošo*.

PIECI AR DIVIEM RITEŅIEM

Redz, Janis kopā ar draugiem Kuldīgas apkārtnē spēlējuši gan ballēs, gan dažādos godos, arī gadatirgos un citos saviesīgos pasā-

kumos. Pamatā viņi bijuši pieci, bet citreiz arī vairāki ar saviem mūzikas instrumentiem. Saglabāties nostāsts par to, kā muzikanti pārvarējuši lielāku attālumu, ja aicinājums spēlēt nācis no tālienes, jo velosipēdi bijuši tikai diviem. Tas noticis tā: divi sākuši braukt, iespējams, paņemdami uz rāmja arī trešo. Kādu gabalu pabraukuši, tad kāpuši nost, riteņus atstājot ceļmalā, un gājuši tālāk kājām. Tad līdz atstātajiem velosipēdiem nonākuši tie divi, kas sākotnēji gājuši kājām, paņēmuši riteņus un braukuši, apdzidami pirmos. Kādu gabalu pabraukuši tiem garām un atkal velosipēdus atstājuši ceļmalā, tālāk ejot kājām. Un tā draudzīgā maiņa notikusi visu laiku, kamēr sasniegts galamērķis.

PRIEKŠ, ILGAS, MĪLESTĪBA

J.Burkovska danču burtnīca tagad ir digitalizēta un atrodas Latvijas Mūzikas akadēmijas tradicionālās mūzikas arhīvā. Jāsaka gan, ka nav nemaz tik viegli atšifrēt šos gandrīz simtgadīgos nošu pierakstus, bet tas ir tā vērts. Tā mēs caur mazajiem nošu bumbulīšiem varam mēģināt uzburt ainus, kādās mūsu vectēvi, vecvectēvi, omas un vecvecmammās ir priecājušās, ilgojušās, meklējot savu otro pusīti, satraukušās – uzlūgs vai neuzlūgs..., tā viņi sati-

Janis Burkovskis 1. rindā pirmais no kreisās ar klarneti rokās. Starp Kuldīgas apkaimes danču muzikantiem arī brāļi Dakšas.

kušies un sagaidījuši mūs, savus pēcnācējus.

IZGLĀBJ EBREJU ZĒŅU

Bet, ja runājam par J.Burkovski, tad ir vēl kāds stāsts. Ir tādi ēdolnieki, kuri vēl joprojām atceras muzikantu Maksī Burkovski – nepazīdams notis, viņš bijis brīnišķīgs mūziķis un spēlējis gan saksofonu, gan akordeonu, gan arī citus instrumentus. Viņš muzicējis kopā ar Arni Prūsi (bungas) un Alfrēdu Kanti (arī akordeons). Šis trio kopā ar Ēdoles tautas teātri pat devies izbraukuma izrā-

dēs un spēlējis dančus. Tas bijis 60. gados. Uz afišām toreiz lepojus uzraksts *Ēdoles džezs*.

Bet Maksis patiesībā bijis ebreju zēns, kuru J.Burkovskis kara laikā izglābis no nāves. Vīrs, kurš toreiz apsargājis ebreju geto, palaidis mazo puiku brīvībā ar vienu noteikumu – Janim bērns tuliņ jāadoptē. To arī viņš izdarījis.

JA MĀK SPĒLĒT, NEPAZUDĪS

Savam dēlam Aleksandram, Indras tēvam, vēlāk Janis nemitējis uzstāt un atgādīnāt, lai cītīgi mācoties klarnetes spēli. „Ja tu

dzīvē mācēsi kādu instrumentu spēlēt, tu nekad nepazudīsi,” Janis mēdzis sacīt. Tā arī bijis. Kad 1949. gadā Aleksandrs iesaukts Padomju armijā, dienests nemaz tik grūts neesot bijis, jo ik pa brīdim šauteni vajadzējis nolikt malā un tās vietā ņemt rokās klarneti. Vienā fotogrāfijā, kurā Janis redzams kopā ar muzikantiem, ir arī divi brāļi ar savdabīgu uzvārdu – Dakšas. Viņi bijuši ļoti talantīgi un muzikāli apdāvināti, bet par māsu pat uzņemta filma, jo viņa izcili spēlējusi klavieres un bijusi tapiere.

KULDĪGAS PRESES VĒSTUREI – 110

Turpinām rakstu sēriju par Kuldīgas preses vēsturi. Nākamgad svinot 110 gadus laikrakstam *Kurzemnieks*, redakcija kopā ar novada muzeju janvārī rīkos izstādi, top arī dokumentāla īsfilma. Pirmais nedēļas laikraksts *Kuldīgas Vēstnesis* izdots 1909. gada 9. janvārī. To nomainījis laikraksts *Kurzemnieks*, kura pirmie numuri iznākuši jau tā paša gada decembrī. (Sākums – 17. jūnijā.)

Kurzemnieks – kara laika liecinieks

1944. gada 22. septembrī atkal sāk iznākt *Kurzemnieks*, kas šajā laikā ir acīmredzams rupsors Kurzemes katla aizstāvju, civiliedzīvotāju cīņas spara un pacietības stīprināšanai.

Avīze tiek izdota trešdienās un sestdienās, maksā desmit vācu feņņus. Redaktors ir Pauls Ducmanis, izdevējs – Kuldīgas apriņķa vecākais Aleksandrs Jansons. Redakcija atrodas Vadoņa ielā 1.

VISI – PIE VĀCU NOCIETINĀJUMIEM!

Pirmajā numurā – raksts, ka Kuldīgas apriņķī apmetīsies 25 000 bēgļu, un ziņa, ka visus iesaistīs nocietinājumu darbos. Jāpiedalās vīriešiem no 14 gadiem, sievietēm no 14 līdz 55 gadiem, bet ražas novākšanā jāiesaistās bērniem no desmit gadiem un sievietēm virs 55 gadiem. Drīkst nestrādāt tikai

uz gultas guļošie un mātes, kurām ir zīdaiņi līdz gada vecumam. Tiek solīts, ka pavisam drīz Otrajā pasaules karā tiks iesaistīti „jauni, sensacioneli ieroči”.

Publicēts rīkojums: „Nevienam Kurzemes iedzīvotājam nedrīkst sniegt medicīnisku palīdzību, ja viņš nav uzrādījis dzelteni apļieciņu par iesaistīšanos nocietinājumu būvē vai zilo apļieciņu par iesaistīšanos ražas novākšanas darbos.” Noteikts, ka pilsēta jāaptumšo no 18.40 līdz 5.50. Pastāvīgā kara laika rubrika ir *Meklē tuviniekus*.

Ik pa laikam parādās tēlaini apraksti par Sarkanās armijas briesmu darbiem (pēc kara *Padomju Dzimtenē* būs tādi paši stāsti par fašistu armiju). Regulāri ir raksti par cīņām un optimistiskas ziņas par tām reizēm, kad vācu armijai izdevies ienaidnieka uzbrukumu apturēt. Ir karavīru varonības

apraksti: *Ārkārtīgi sīva atvaires kauja Kurzemes frontē, Latviešu karavīri atvaira 35 boļševiku uzbrukumus, Pārrauta boļševiku fronte Ungārijā*.

Vienlaikus propagandēta izbraukšana uz Vāciju. Tiek rakstīts par turienes latviešu skolu dibināšanu, par teātra trupām utt. Ir arī saimnieciski sludinājumi, piemēram, iepērk pilādžu ogas – 40 feņņi par kilogramu.

KULTŪRAS DZĪVĒ – IEGUVUMS

Kuldīgas kultūras dzīvi ietekmē tie mūziķi, literāti un mākslinieki, kurus šurp atvedušas bēgļu gaitas. Kādā sludinājumā teikts: „Komponists-bēglis vēlas pasniegt klavieru stundas par mēbelētu istabu.” 1944. gada 25. novembrī rīkojums: visiem bēgļiem, kuri caurbraucot apmetušies Kurzemē, caur Liepājas

kantātes *Latvieša lūgšana Dievam* ar Andreja Eglīša tekstu (vēlāk pazīstama kā *Dievs, Tava zeme deg!*). 18. februārī rakstnieku pēcpusdienā piedalās Andrejs Eglītis, dzeju lasīs aktieris Edgars Zīle, piedalīsies arī L.Garūta.

Iveta Grīniņa

Plānot var, solīt vēl ne

Inguna Spuleniece

Augstāka pievienotā vērtība pašmāju ražojumiem, atbalsts ģimenes saimniecībām, sadarbība, lielākas rūpes par vidi – runāja Kuldīgā, kad Zemkopības ministrijas (ZM) pārstāvji Kurzemes novadu pašvaldību vadītājiem stāstīja par gaidāmajām maiņām Eiropas Savienības (ES) politikā un tās ietekmi uz Latvijas laukiem nākamajā plānošanas periodā.

ZM parlamentārais sekretārs Jānis Grasbergs uzsvēra: lai arī nedaudz, Latvija tomēr ES politikā var ietekmēt. Drīzumā premjerministram Krišjānim Kariņam nāksies Latvijas intereses aizstāvēt, lai skaidrotu, ka Eiropas Komisijas (EK) paredzētais finansējums periodam no 2021. līdz 2027. gadam nav taisnīgs. Viņš pastāstīja, ka ZM rūpējas ne tikai par lauksaimniecību, bet arī mežkopību un zivsaimniecību.

KVALITĀTE UN KONKURĒTSPEĀJA

Runājot par ZM pamatnostādēm kopējam lauksaimniecības atbalstam, J.Grasbergs uzsvēra, ka vairākos punktos tās ir tādas pašas kā līdz šim. Lielākais potenciāls tiekot saskatīts pašpatēriņa saimniecībās. Tādu ir daudz, bet ar investīcijām tās var stimulēt kļūt par tirgus dalībniekiem, lai sākumā ražojumi vairāk pieejami iedzīvotājiem laukos, bet būtu arī virzība uz priekšu.

„Līdz šim daudz domāts par ražošanu, bet mūsu mērķis ir vietējiem ražojumiem sniegt augstāku pievienoto vērtību. Klimata maiņa, kas arī pie mums veģetācijas periodu pagarina, ļauj ražot aizvien jaunus produktus ar augstāku pievienoto vērtību. Piemēram, attīstās vīnogu audzēšana, un tā ļauj darboties vīndariem. Pie mums var izaudzēt soju bez ģenētiski modificētiem organismiem. Arī pārstrādātājiem jāveicina eksportspeja, jo tā Latvijai dod vislielāko pieņesumu, nodrošinot ekonomisko izaugsmi,” sacīja J.Grasbergs.

Viņš uzsvēra arī atbalstu ģimenes saimniecībām: „Pašlaik nav ļoti skaidra definējuma, bet mēs redzam, ka ģimenes saimniecības sevi pierāda efektīvi un spēcīgi. Tajās ir ne tikai ekonomiskā, bet arī emocionālā piesaiste zemei, jūrai, mežam.”

KOOPERĀCIJA

Augstākas pievienotās vērtības

vārdā ZM skatījumā svarīga arī sadarbība. „Līdz šim kooperējāmie tāpēc, lai produkciju savāktu un pārdotu. Kooperatīvi ar mainīgām sekmēm tomēr reizēm parāda, ka spēj precēm pievienot vērtību. Ja darbojamies ar graudiem, no tiem var ražot miltus, cept maizi, bet tas produktam nosaka derīguma termiņu. Šobrīd, kad visā pasaulē plūst pārmaiņu vējš, mums ir divi varianti – paslēpties vai vēju izmantot, liekot tam griezt vējdzirnavas. Kad mēģinām vidi un klimatu sargāt, parādās lielas iespējas. Eiropa ir sapratusi, ka lielāko daļu proteīna iepērkam no trešajām valstīm: Argentīnas, Okeānijas. Bet varam taču paši no pupām un zirņiem veidot koncentrātu, tikai vajadzīga pārstrāde.”

Kā negatīvu tendenci J.Grasbergs minēja novērojumu, ka bieži tiek uzskatīts: atbalsts zemniekiem vienkārši pienākas. „Mēs gribētu, lai pienākas tiem, kuri kaut ko dara. Gribam stimulēt ražošanu, nevis tikai ainavu uzturēšanu. Saprātams, ka vides prasībām, ko uzliek Eiropas ambiciozie plāni, jābūt sasaistīti ar finansējumu. Varam gribēt visu zaļu un skaistu, bet pretī jābūt kompensācijai un mehānismam, lai to sasāstītu ar ekonomiku. Te ir darbs Eiropas politikā – jāskaidro Eiropas Komisijai, ar ko citu dalībvalstu vidū esam īpaši.”

SUMMA VĒL NAV APSTIPRINĀTA

J.Grasbergs uzsvēra, ka tāds finansējums, ko pagaidām iezīmējusi EK, Latviju neapmierina. Tas Briselē vai Luksemburgā visu laiku tiekot pamatots, lai starp ES valstīm panāktu izlīdzinājumu. „Mūsu pozīcija ir 100% no Eiropas vidējā rādītāja – augstāk pat neprasām. Tas ļautu kopējā tirgū konkurēt. Ir valstis, kas uzsver, ka vēsturiskie rādītāji attiecībā pret ražošanu ir pamatoti un tur neko nevajag mainīt. Bet, ja salīdzinām ar to, cik tālu esam tikuši kopš

2014. gada, tad ir tādas nozares, kurās ieguvumu no hektāra esam pat trīskāršojuši. Tādēļ vēsturiskie rādītāji, ka esam neefektīvi, neatbilst patiesībai. Arī Eiropas Komisija mums piedāvā lielāku apjomu, bet ne tik lielu, cik vēlamies,” atzīst J.Grasbergs. „Protams, ka lemsana ir finanšu ministru un premjerministru ziņā, bet Latvijas pozīciju kopējā lauksaimniecības politikā mēs uzturēsim.”

INTENSĪVI VAI DABAI LABVĒLĪGI

Gan Latvijas, gan Eiropas nostādēs jāsaista ekonomiskie, vides un sociālie mērķi, uzsvēra speciālisti. 40% no attīstības naudas jābūt saistītiem ar vides mērķiem. „Tas nenozīmē tikai ierīkot parkus, bet jābūt vides aizsardzībai. Tajā jāiekļauj precīzākas tehnoloģijas, saimniecību pārstrukturēšana vīdei draudzīgākam darbam. Pārtika mums ir nodrošināta, tāpēc varam atļauties ražot mazāk intensīvi, domājot par vidi. Rūpes par dabu ir arī vecā traktora nomaņa un augšnes analīzes. Šim mērķim būs dažādas piemaksas, bet, protams, tas ietekmēs efektivitāti. Izvēle būs brīvprātīga – iet intensīvās ražošanas ceļu vai domāt par vidi.”

NO GARĀŽAS UZŅĒMUMA LĪDZ KONCERNĀM

J.Grasbergs uzsvēra, ka projektu programma LEADER noteikti turpināsies. Nākamajā plānošanas periodā vismaz 70% naudas jāvelta uzņēmējdarbībai, saglabājot 30% kultūrai un citām aktivitātēm. „Vajag vairāk ārpus lielajām pilsētām rosināt mazo uzņēmējdarbību, kas, aizsāktā ar šo programmu, pāraug lielākos projektos. Arī ārzemju koncerni bieži sākušies garāžās.

Latvijas saimniecību dalījums

Ļoti maza	Maza	Vidēja	Liela
Pēc apgrozījuma (eiro)			
Mazāk par 4000	no 4000 līdz 15 000	no 15 000 līdz 50 000	virš 50 000

Latvijas lauku attīstībai ES budžetā iezīmētais finansējums jaunajā plānošanas periodā (2021.–2027. gadam)

Eiropas Komisijas priekšlikums	Latvijas pozīcija
Kopā 3,091 miljards eiro	3,708 miljardi eiro
Lauku attīstībai 0,821 miljards eiro	0,969 miljardi eiro
Tiešie maksājumi 2,271 miljards eiro	2,739 miljardi eiro
Šajā plānošanas periodā (2014.–2020. gadam) Latvijai	
Kopā.....	2,686 miljardi eiro
Lauku attīstībai.....	0,969 miljardi eiro
Tiešajiem maksājumiem.....	1,717 miljardi eiro

LEADER finansējums iestrādāts piecos procentos no visas lauku attīstības aploksnēs. Vairāk diskutējam, kā sadalīt, bet par konkrētām summām varēs runāt tad, kad finansējums būs apstiprināts,” teic J.Grasbergs.

Runājot par saimniecību dalījumu pēc lieluma, speciālisti uzsvēra, ka mazākajām gribētu vairāk atbalsta, turklāt paredzēts, ka katrai grupai ir savs finansējums, lai konkursos tās konkurē savā grupā.

MEŽĀ UN JŪRĀ

Meža nozarē arī turpmāk tiks atbalstīta mežaudžu kopšana, atjaunošana, uguns novērošanas torņu modernizācija, tehnikas iegāde u.c. Pēdējo ZM pārstāvji sauc par pieprasītu programmu. Ir

jautājums par mežu ieaudzēšanu, vienojoties starp zemniekiem un mežkopjiem. „Bieži ir tādi lauku nogabali, kuros lauksaimniecība nav iespējama. Tie aizaug ar krūmiem, kas nav īsts mežs. Vai tam jāvelta nodokļu maksātāju nauda, par to vēl jāizšķiras,” sacīja J.Grasbergs.

Jūrlietās prioritātes netiek mainītas. Jauns izaicinājums būšot tas, ka Baltijas jūrā zivju resursi strauji sarūk. „Mencas aizliegts zvejot nenoteiktu laiku. Jāsaprot, ka krājums neatjaunosies gada vai divu laikā. Ministrijas nostāja – zveju pārtraukt un specializētos mencu zvejas kuģus pārstrukturēt: vai nu vērst tos uz citu jomu, vai kuģus atkal sagriezt. Arī zvejnieki atzīst, ka lomi kļūst mazāki, tādēļ viņi šādam atbalstam piekrīt.”

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Jautā Kurzemes pašvaldību vadītāji, atbild ZM.

■ **Lauksaimnieki pievēršies kaņepēm. Vai audzēšana un pārstrāde būs atļauta arī turpmāk?**

J.Grasbergs: „Drīkst audzēt, drīkst pārstrādāt sēklas, taisīt kaņepju sviestu, izmantot šķiedru, bet nedrīkst ražot to, kas iegūts no visa auga. Tas pārsvarā attiecas uz lapām, ko lieto tējā. Grūti pārliecināt EK, ka ir sējas un Indijas kaņepes. 1961. gada konvencijā par narkotiskajām vielām ierakstītas vienkārši kaņepes. Tagad, jaucot terminus, aizliedz abas, kaut mūsu kaņepes narkotisko vielu nav.”

■ **Ko darīt, ja īpašums atrodas zonā Natura 2000, kur saimnieciskā darbība liegta? Vajadzētu ar šādām platībām lepoties, bet ar tik mazu atbalstu tas nav iespējams.**

Ministra padomnieks Aivars Lapiņš: „Piekrītu – ja ir ierobežojumi, jābūt pienācīgai kompensācijai. Ja nevaram to dabūt no Eiropas, jāmaksā valstij. Vides prasībām jāatbilst finansējumam, īpaši tur, kur biznesa izslēgts. Lai arī kā gribētos, lai viss ir zaļi, skaisti un dabīgi, tas kaut ko maksā.”

■ **Vai nevajadzētu pārņemt Igaunijas pieredzi un ļaut noganīt biotopu pļavas?**

J.Grasbergs: „Tas ir atļauts, arī valsts īpašumā, bet, protams, sadarbībā ar aizsargājamās zonas administrāciju.”

A.Lapiņš: „Bet ir gadījumi: ja atļauj biotopu kopt lauksaimnieciski, tas tiek pārganīts.”

J.Grasbergs: „Turklāt mums pļavu ir vairāk nekā dzīvnieku. Ir pieejams Eiropas atbalsts par

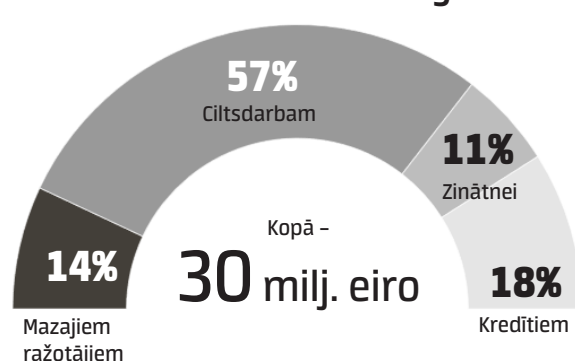
dzīvnieku vienībām. Tam var pieteikties, ja uz 10 hektāru pļavu saimniecībā ir vismaz divas govīs vai piecas aitas. Šī prasība nav valstiski uzspiesta. Biotopu turētājiem būtu jādomā arī par to, cik konkrētajā vietā var kaitēt lopu atstātie mēsli, kāju nospiedumi.”

■ **Vai būs atbalsta programmas lauku ceļiem?**

A.Lapiņš: „Zinām, ka brexit dēļ kopējais finansējums mazināsies par 15%. Šobrīd nevaram pateikt atbildi, jo jau tagad nozarē ir tik daudz prioritāšu, ka visām nepietiek.”

J.Grasbergs: „Iepriekšējie projekti bija kopā ar Satiksmes ministriju. Arī viņiem nav naudas. Vieglprātīgi kaut ko solīt, īpaši, ja budžets būs tāds, kādu to iezīmē Eiropas Komisija.”

Valsts atbalsts lauksaimniecībai 2020. gadā

PĀRDOD

ZEMI Kuldīgā, Putnudzā (3560 m²), cena 30 000 eiro. Tālr. 22300733, e-pasts: simanovics.roberts@gmail.com.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 3600 eiro; **MERCEDES A class**, 2006, 2400 eiro. Tālr. 28728202.

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgās sīviešu **VIRŠJAKAS, KLEITAS, BIKSES. APAVI. SEGAS.**

KARTUPEĻUS: pārtikai par 20 centiem/kg; lielos nestandarta par 7 centiem/kg; lopbarībai par 5 centiem/kg. Tālr. 29338372.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītis. Tālr. 29428876.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, INVENTĀRU un vieglās **AUTOMAŠĪNAS.** Tālr. 26104984.

GARĀŽU Kuldīgā. Tālr. 28728202.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī aprūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Kārtojamos dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Lapkoku **CIRSMAS.** Tālr. 27811870.

SIA *PRIEDES AG* pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS.** Tālr. 26993794.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA *PRIEDES AG* par augstu cenu mežā pie ceļa iepērk visu veidu **APAĻKOKUS.** Tālr. 25445250, 26993794.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS.** Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

ĀBOLUS sulai: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 24845242; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus āboliem.

Pērkam **ĀBOLUS**, arī kritušos. Tālr. 23999756.

SIA "Cēsu gaļas kombināts" par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS un LIELLOPUS**
26185703 • 25573447 • 29172343

DAŽĀDI

Trešdien, 23. oktobrī, 10.00–12.00 Kuldīgā, PVA centrā (pasta 2. stāvā), pārdos un labos **DZIRDĒS APARĀTUS.**

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

DZĪVOKĻU un māju iekšdarbi, jumtu remonts un maiņa, siltināšana, materiālu piegāde. Tālr. 26231135.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA.** Tālr. 28358514.

Meklē palīgu **MĀJAS** un **DĀRZA** darbos. Samaksa pēc vienošanās. Tālr. 26529084, Valdis Vītoliņš.

VAJADŽĪGI

DARBS Vācijā gaļas kombinātā. Stundas likme 9,30 eiro, nodrošinām ceļu un dzīvošanu Vācijā (66 eiro mēnesī). Sīkāka informācija pa tālr. 20227843, SIA *ALMA M*, 40003543608, lic. nr. 22/2017.

LIDZJUTĪBAS

Liktenis steidzīgi dzīves grāmatu šķir.

Ko cilvēki piemin, Tas vēl starp dzīvajiem ir.
/J.Osmanis./

Skumju brīdī esam kopā ar Ritu, Tāli un pārējiem tuviniekiem, SARMĪTI zemes klēpī guldot.
Antra, Jānis

Ikkatrs mūžs kā pērļu savērumis, Tas virknējas no dienām, nedienām,

Raibs priekos, sāpēs izaug palēnām,

Līdz pienāk rudens augļu savākums.
/A.Balodis./

Izsakām līdzjūtību Gunai, no tēva atvadoties.
Kaimiņi

Un atmiņas ziedēs ap viņu Baltas kā ābeles.

/Ā.Elksne./
Visdziļākā līdzjūtība Antrai un ģimenei, no mīļa cilvēka atvadoties.
Līvija, Anītra, Ilze

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

AKCIJA

Sabiles gredzens – latviešu strēlnieku atcerei

Jau šodien 15.00 Sabilē sākas pirmais no četriem pasākumiem akcijā *Sabiles gredzens*, kas atcerēsies Brīvības cīņās un strēlniekus – Sabiles aizstāvjus. Daži guldīti kapos Kuldīgā. Tāpēc viens piemiņas pasākums 5. novembrī notiks arī šeit.

Pedalīties aicināts ikviens, akciju rīko biedrība *Pedvāle* un Sabiles kultūras nams. Kā informē *Pedvāles* brīvības mākslas muzeja kuratore Laura Miglone, Latvijas dibināšanas simtgade tiek svinēta no 2017. līdz 2021. gadam. Katram gadam ir sava tēma – šogad tā ir varonība un tiek pieminēta Latvijas armijas dibināšana.

Pirms 100 gadiem, kad jaunajai Latvijas valstij nācās aizstāvēties no Bermonta dzelzs divīzijas, Sabilē tai pretī stājās 16 latviešu strēlnieku garnizons virsleitnanta Augusta Burbes-Burbja vadībā. 1919. gada 21. oktobrī, ar māņu manevru no pilsētas aizējot, strēlnieki ieņēma pozīcijas pie Lielvirbu muižas. 30. oktobrī sadursmē ar bermontiešiem durkļu tuvciņā krita virsleitnants A.Burbe-Burbis, virsšeržants Jū-

liuss Vīksne un kareivis Andrejs Tontegode. 5. novembrī visi trīs apglabāti Kuldīgā: A.Burbe-Burbis un A.Tontegode – Annas kapos, J.Vīksne – vācu kapos. Par varonību strēlnieki apbalvoti ar Lāčplēša kara ordeni.

Akcija *Sabiles gredzens* ietver četrus pasākumus:

šodien 15.00 Sabilē, Pilskalna ielā 6, *Manevrs* būs veltīts strēlnieku pārgājienam. Maršruts: Sabile–Briņķu–Pedvāles muiža–Abavas upe–Mazvirbu muiža–Lielvirbu muiža;

30. oktobrī 18.00 pļavā zem vītoliem pie Abavas *Spēka liesma* atcerēsies strēlnieku sadursmi ar bermontiešiem. Lūgums līdzīgi ņemt malkas pagales;

5. novembrī 15.00 Kuldīgā *In Memoriam* – strēlnieku kapu apmeklējums Annas un vācu kapos;

Lāčplēša dienā, 11. novembrī, 17.00 *Pedvāles* mākslas parkā pasākums *Piemīņa* – tēlnieka Ojāra Feldberga vides mākslas objekta *Sabiles gredzens* atklāšana. Ieeja no Lāčplēša ielas, lūgums ierasties ar svecītēm.

Informācija pa tālr. 29133374. Sagatavoja **Dina Poriņa**

Labo darbu nedēļa

Vairākās Kuldīgas novada skolās pagājuši bija labo darbu nedēļa. Trīs Kuldīgas 2. vidusskolas klašu veikums – grābtas lapas Pilsētas dārzā.

5.a, 7.a un 7.b klase un viņu skolotājas Ilze Kudiņa, Baiba

Mateviča un Klinta Āboliņa vēlējušies iepriecināt pilsētniekus un viesus, tādēļ nolēmuši palīdzēt sakopt vienu no tūristu apmeklētākajām vietām – Pilsētas dārzu. Bērni lapas vāca lielajā gravā gar dobi, kas izveidota kā ziedu upe,

un pēc pāris stundām, strādājot kopā ar uzņēmumu *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*, skolēni atzina, ka ir labi padarīta darba izjūta un prieks.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

RITENBRAUKŠANA

Trīs no Latvijas – pasaules rangā

Šosejas ritenbraukšanā šosezon sacensības beiguši pasaules tūres un profesionālās kontinentālās vienības pārstāvošie Latvijas sportisti. Aizvadot sekmīgāko gadu karjerā, UCI pasaules rangā visaugstāk no latviešiem atrodas kuldīdznieks **Kristis Neilands, kurš ieņem 115. vietu. 200 labāko skaitā arī Toms Skujiņš no Siguldas un Emīls Liepiņš no Dobeles.**

Starptautiskās Ritenbraukšanas savienības (UCI) individuālajā rangā K.Neilands ir 115. vietā no 3313 sportistiem. Šogad viņš nopelnījis 641 punktu. Kristam pieder uzvaras Valonijas vienas dienas velobraucienā, Ungārijas tūres posmos un kopvērtējumā, otrā vieta Astūrijas tūrē, trešā vieta Arktikas velobraucienā. Kristis izcīnījis arī piekto vietu *Giro d'Italia* posmā un uzvarējis Latvijas čempionāta individuālajā braucienā.

Nāciju rangā Latvija ieņem 31. vietu starp 115 valstīm. Mūsu braucēji gadā nopelnījuši 1878 punktus. Luksemburgai 30. vietā ir tikai par sešiem punktiem

Kuldīdznieks Kristis Neilands UCI pasaules rangā no vairāk nekā 3300 sportistiem ieņem 115. vietu.

vairāk. Igaunija ir 27. vietā, Lietuva – 44. Līderes godā atrodas Beļģija, kam seko Itālija un Nīderlande.

Inta Jansone
Latvijas Ritenbraukšanas federācijas arhīva foto

VĀRDADIENAS

No 21. līdz 27. oktobrim
 21. Severīns (19), Urzula (39)
 22. Irīda (54), Īrisa (148)
 23. Daina (4570), Dainīda (17), Dainis (5524)
 24. Modrīte (191), Mudrīte (62), Renāte (1966)
 25. Beāte (1123), Beatrise (761)
 26. Amanda (2789), Amanta (28), Kaiva (117)
 27. Irīta (515), Ita (139), Līlīta (1833)
Populārākie: Daina un Dainis.

Gribēja stingru, iznāca pretēji

Daina Jēkabsons, veikala *Saldo* vadītāja, darba aizsardzības speciāliste:

– Sākumā tēvs gribēja saukt par Solveigu. Māsa nepiekrita, un abi kopā izvēlējās Dainu. Mammai tas īsti nepatika, jo kaimiņos viena jau dzīvoja, bet viņa piekāpās. Tēvs gribējis likt tādu stingru vārdu, ko nevar locīt un mīkstināt. Bet laikam iznācis gluži pretēji, jo reti kurš mani sauc vārdā – esmu Dainīša, Dainīte, Dainiņš. Bērniņā vārds man īpaši nepatika – šķita vecmodīgs. Latviešu daina... Kad skolā mācījāties par tautasdziesmām, visi uzreiz pievērsās man. Tad tas bija rets, bet arī tagad nevienu maziņu Dainu nepazīstu. Vārda raksturojumiem atbilstu, un man piemīt nedaudz no abiem tipiem: var būt haotiska, taču nekad virspuseja; sarežģīta savā stratēģijā; atsaucas uz *fiksām* idejām, un misija ir strādāt. Tā strādāšana man laikam mantojumā no mammas.

Elina Elza Kļava (Jauno žurnālistu skola)

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 21. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 58 min.
 Saule lec 8.09, riet 18.07.

Naktī +11°...+12°

Z
R A
D

2-4 m/s

Dienā +12°...+13°

Z
R A
D

1-4 m/s

RĪT, 22. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 53 min.
 Saule lec 8.11, riet 18.04.

Naktī +9°...+10°

Z
R A
D

9-10 m/s

Dienā +11°...+12°

Z
R A
D

4-9 m/s

"KURZEMNIEKU" NOVEMBRIM VAR ABONĒT:

līdz 29. oktobrim

- www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu),
- pasta nodaļās,
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

221. kārtā

Itāļu gleznotājs un skulptors (1884–1920). Pārsvarā darbojies Francijā. Galvenokārt bijis grafiskais mākslinieks, kļuvis pazīstams ar darbiem modernā stilā – maskām līdzīgām sejām un pagarinātām formām. Viņa ievērojamākā glezna 2010. gadā pārdota par 68,9 miljoniem ASV dolāru, un tā ir lielākā summa par šī autora darbu.

Atbildes gaidām līdz 23. oktobra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

220. kārtas atbilde: Nikolā Pusēns. *Arkādijas gani*, 1640.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Vīta Jurenovska, Gunta Folkmane, Indra Ābelīte, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs, Andris Eglītis.

Starptautiskā mesianisko draudžu konference

Saknes nes tevi

notiks 25. un 26. oktobrī 18.00 Rīgā, Ūnijas ielā 99.

Abas dienas no Kuldīgas kursēs bezmaksas autobusi, iepriekš jāpiesakās pa tālr. 26566466.

Veikalā **Silja**

Ventspils ielā 107, Kuldīgā,

piedāvājumā
ZIEMAS RIEPAS
 vieglajām
automašīnām, džipiem.

Darba laiks:
 pirmdiena–piektdiena
 no 8.00 līdz 17.00.
 Tālr. 29193466, 63320295.

LATVIJAS FINIERIS

AKCIJU SABIEDRĪBA

Bērza finierkluču iepirkšanas cenas

koklaukumā Kuldīgā Kuldīgā, Ganību ielā 12
 (cenas ir informatīvas). www.finieris.lv.

Tālr. 29126139

Sortiments	Lobīšanas cilindru diametru grupas, cm	Nominālgarums, cena, EUR/m ³	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierklučī	14 – 15,9	30	30
	16 – 17,9	35	35
	18 – 20,9	70	65
	21 – 24,9	78	80
	25 – 29,9	83	85
	30 – 39,9	83	85
	> 40	83	85
E šķiras finierklučī	21 – 24,9	105	115
	25 – 29,9	130	135
	30 – 39,9	130	135
	> 40	130	135
Brākēts papīrmalkā	6 – 70	20	
Neatbilstošs	visas	15	
Ar metāla ieslēgumiem	visas	10	

VIRTUVĒ

Katrina Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Zivju receptes

CEPTA SKUMBRIJA TOMĀTU MĒRCĒ

Vajadzēs: 500 g svaigas skumbrijas, 300–400 g tomātu, 2 daiviņas ķiploka, 3 ēd.k. augu eļļas, maltus sarkanos piparus, sāli, cukuru, citrona sulu un sasmalcinātus zaļumus.

Kā pagatavot. Skumbrijas iztīra, sagriež gabalos, apkaisa ar sāli un pipariem. Tomātus sagriež daiviņās, ieliek katliņā, pievieno eļļu un zem vāka sautē uz mazas uguns. Tad izberž caur sietiņu (var blendēt, bet pirms tam jānovelk miziņa) un pievieno sāli, piparus, cukuru, sasmalcinātu ķiploku, citrona sulu un zaļumus. Zivs gabaliņus apcep uz pannas, tad liek cepamtraukā, pārlej ar sagatavoto tomātu mērci un cep cepeškrāsnī. Dekorē ar zaļumiem un citrona šķēlītēm.

ZIVS BALTAJĀ VĪNĀ AR GRAUZIŅIEM

Vajadzēs: 700–800 g zivju, ¼ glāzes sausā baltā vīna, ½ glāzes ūdens, 8–10 vidējas baravikas vai šampinjonus (tos vairāk), 1 baltaizes kukuli, 3–4 ēd.k. sviesta, 1 ēd.k. miltu, 1–2 olu dzeltenumus, sāli, cukuru, maltus melnos piparus.

Kā pagatavot. Sēnes notīra un sagriež šķēlītēs. Sagatavotas zivis sagriež porciju gabalos, apkaisa ar sāli un pipariem. Saliek sautēšanas traukā vai katlā, virsū liek sēnes, pārlej ar vīnu, kas sajaukts ar ūdeni. Traukam uzliek vāku un sautē 15–20 minūtes. Maizes kukulim nogriež garozu, sagriež šķēlēs, apcep tās sviestā. Liek šķēli uz šķīvja un tai virsū sautēto zivs gabalu, rotā ar sēnēm.

Pabeidz gatavot mērci – zivju novārījumu ietumē ar sviestā gatavotiem miltiem, pievieno sāli. Uzvāra, noņem no uguns, padzesē, tad iemaisa sakultus olu dzeltenumus. Mērci pārlej grauzdiņiem ar zivīm vai pasniedz pie kartupeļiem.